

บทคัดย่อ

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร

**ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้เงินกู้ค้างชำระในการกู้เงินเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่น
ที่เกี่ยวข้องในการเกษตรของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาลำปาง อำเภอเมือง
จังหวัดลำปาง กรณีศึกษาหน่วยอำเภอเมืองพัฒนา**

โดย

นายอภิชาติ คันธา

ตุลาคม 2544

ประธานกรรมการที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนรักษ์ เมฆขยาย

ภาควิชา/คณะ : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้เงินกู้ค้างชำระในการกู้เงินเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตรของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาลำปาง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.สาขาลำปาง 2) ศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้เงินกู้ที่เกี่ยวข้องในการเกษตรค้างชำระ 3) เพื่อทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขหนี้เงินกู้ค้างชำระจากเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.สาขาลำปาง ผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี้เป็นเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.สาขาลำปางที่มีหนี้เงินกู้ค้างชำระในรอบปีบัญชี 2542 (1 เมษายน 2542 – 31 มีนาคม 2543) จำนวนทั้งสิ้น 183 คน โดยการใช้แบบสอบถามและนำข้อมูลที่ได้ไปจัดแยกหมวดหมู่แล้วจึงนำไปวิเคราะห์ผลจากคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science, SPSS) โดยค่าสถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าสถิติพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปด้านเศรษฐกิจสังคมและด้านอื่นๆ ส่วนการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อปริมาณหนี้เงินกู้ค้างชำระจะทำการวิเคราะห์ 2 แบบคือ 1) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ส่วนการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดอย่างธรรมดาหรือ OLS (Ordinary Least Squares)

และ 2) การทดสอบสมมติฐานในการวิจัยโดยใช้ไคสแควร์ (Chi-Square) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขึ้นไป สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่า มีเพศชายร้อยละ 75.96 อายุระหว่าง 41-50 ปีร้อยละ 40.44 อายุเฉลี่ย 45 ปี สถานภาพสมรสร้อยละ 87.98 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 48.09 การประกอบอาชีพส่วนตัวร้อยละ 74.86 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คนร้อยละ 33.33 เกษตรกรมีหนี้เงินกู้เฉลี่ย 230,194 บาทต่อคน มีหนี้เงินกู้ค้างชำระเฉลี่ย 133,385 บาทต่อคน มีรายได้ทั้งครัวเรือนเฉลี่ย 223,609 บาทต่อคน มีรายจ่ายทั้งครัวเรือนเฉลี่ย 183,735 บาทต่อปี การนำเงินกู้ไปใช้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ร้อยละ 69.40 เกษตรกรประสบปัญหาด้านการตลาดร้อยละ 66.12 ประสบปัญหาด้านแรงงานและการผลิตสินค้าร้อยละ 56.83 และร้อยละ 87.43 พึงพอใจในบริการของ ธ.ก.ส.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้เงินกู้ค้างชำระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้แก่ จำนวนเงินกู้, รายจ่ายทั้งหมดในครัวเรือน, การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์, ปัญหาด้านแรงงานและการผลิต และปัญหาจากกฎ ระเบียบและวิธีปฏิบัติของ ธ.ก.ส. โดยจำนวนเงินกู้มีผลต่อการเป็นหนี้เงินกู้ค้างชำระ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือถ้ามีจำนวนเงินกู้เพิ่มขึ้น 1 บาทจะทำให้เกษตรกรมีหนี้ค้างชำระเพิ่มขึ้น 0.279 บาท รายจ่ายทั้งหมดในครัวเรือนมีผลต่อหนี้เงินกู้ค้างชำระในทิศทางเดียวกัน คือถ้ามีรายจ่ายเพิ่มขึ้น 1 บาทจะทำให้เกษตรกรมีหนี้เงินกู้ค้างชำระเพิ่มขึ้น 0.058 บาท การนำเงินกู้ไปใช้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ส่งผลให้เกษตรกรไม่มีการผลิตและไม่มีรายได้และเป็นหนี้ค้างชำระเพิ่มขึ้น ถ้าเกษตรกรประสบปัญหาด้านแรงงานและการผลิตแล้วจะทำให้ไม่มีการผลิตและไม่มีรายได้ไปชำระหนี้และปัญหาจากกฎ ระเบียบและวิธีปฏิบัติของ ธ.ก.ส. ส่งผลให้เกษตรกรเป็นหนี้เงินกู้ค้างชำระ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ไคสแควร์ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณหนี้เงินกู้ค้างชำระ ประกอบด้วยจำนวนเงินกู้, การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์, ปัญหาด้านการตลาด, ปัญหาด้านแรงงานและการผลิต และปัญหาจากกฎ ระเบียบและวิธีปฏิบัติของ ธ.ก.ส.

ABSTRACT

Abstract of special problem submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Economics

**FACTORS AFFECTING DUE LOANS FOR FARM-RELATED JOBS OF CLIENTS OF
THE BANK FOR AGRICULTURE AND AGRICULTURAL COOPERATIVES
IN MUANG DISTRICT, LAMPANG PROVINCE
CASE STUDY : MUANGPATANA UNIT**

By

APICHARD KUNTHA

OCTOBER 2001

Chairman: Assistant Professor Tanarak Meckhayai

Department/Faculty: Department of Agricultural Economics and Cooperatives,
Faculty of Agricultural Business

The objectives of this study were to find out 1) social and economic features of clients of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives(BAAC), Muang district, Lampang province; 2) factors affecting farm-related due loans; and 3) their problems concerning due loan repayment and solutions to such problems.

The data were collected by means of questionnaires from 183 BAAC's clients with due loans at the end of the fiscal year 1999 (April 1,1999-March 31,2000), categorized, and then analyzed by using the SPSS program. Descriptive statistics were used in presenting general, social and economic information. Correlation analysis of factors affecting due loans was done by using 1) Multiple Regression Analysis, at a significance level of 0.05 and Ordinary Least Squares (OLS) for the estimation of Regression Coefficient, and 2) hypothesis test by Chi-square, at the significance level of 0.05.

The findings revealed that 75.96 percent of the respondents were male; 40.44 percent, 41-50 years old; average age, 45 years; 87.98 percent married; 48.09 percent attained lower secondary education, 78.86 percent had private jobs, and 33.33 percent had 4 family members. They had an average loan of 230,194 baht per person, an average due loan of 133,385 baht per person, an average household income of 223,609 baht per person, an average household expense of 183,735 baht per year. The percentage of the respondents using loans according to the objective was 69.40; having marketing problems, 66.12; having labor and production problems, 56.83; and being satisfied with BAAC's services, 87.43.

The factors affecting due loans at a significance level of 95 percent were amounts of loans, household expenses, using the loans according to the objective, labor and production problems and BAAC's procedure problems. Amounts of loans were related to due loans in the same direction, that is one baht increase in the amounts of loans will result in 0.279 baht increase in due loans. Household expenses were related to due loans in the same direction, that is one baht increase in expenses will result in 0.058 baht increase in due loans. Misuse of the loans resulted in no production and no income, leading to an increase in due loans. Problems concerning labor and production and BAAC's procedures also resulted in due loans.

The hypothesis test by Chi-square at a significance level of 95 percent revealed that the factors affecting amounts of due loans were the amounts of loans obtained, using the loans according to the objectives, marketing problems, labor and production problems, and BAAC's procedure problems.